

Broj: 004/1-309/25-6284
Podgorica, 31. 10. 2025. godine

INSTRUKCIJA ZA PRIMJENU

Pravilnika o fitosanitarnim mjerama za unošenje bilja i biljnih proizvoda koji predstavljaju neprihvatljiv rizik od štetnih organizama u dijelu zabrana uvoza određenog BILJA PORIJEKLOM IZ TURSKE

Pravilnikom o fitosanitarnim mjerama za unošenje bilja i biljnih proizvoda koji predstavljaju neprihvatljiv rizik od štetnih organizama* ("Sl. list CG", br. 135/22, 105/25), propisane su zabrane unošenja određenog bilja u skladu sa Regulativom (EU) 2018/2019, kao i posebni zahtjevi za unošenje tog bilja u skladu sa Regulativom (EU) 2020/1213 kada se to bilje ukloni sa liste zabrana na osnovu EFSA analize rizika¹.

Određene zabrane unošenja bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom, koje su propisane regulativama Evropske unije, prenesene su i u crnogorske propise, s tim da su na nacionalnom nivou za članice odnosno strane CEFTA sporazuma napravljena izuzeća koja će se primjenjivati do dana ulaska Crne Gore u Evropsku uniju. Navedena izuzeća su propisana u cilju smanjenja barijera u trgovini između CEFTA strana, uzimajući u obzir ne samo svrhu postojanja iste, već i da se kroz zajedničke projekte u kontinuitetu prate rezultati vršenja posebnih nadzora nad karantinski štetnim organizmima.

Navedene zabrane se ne odnose ni na članice Evropske unije, ali to svakako nije propisano ni EU regulativama jer se u EU regulativama uvozne procedure odnose na tzv "treće države" (države koje nisu članice EU).

Što se tiče ostalih država, izuzev Cefta strana i država EU, nema izuzeća od zabrana jer su u ovom dijelu crnogorski propisi doneseni na osnovu Zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja usaglašeni sa EU regulativama koje propisuju zabrane unošenja određenog bilja.

S obzirom da je uvoz bilja na koje se odnose zabrane propisane gore navedenim Pravilnikom o fitosanitarnim mjerama za unošenje bilja i biljnih proizvoda koji predstavljaju neprihvatljiv rizik od štetnih organizama, neznatan ili ga uopšte nema, izuzimajući Tursku odakle se vrši uvoz bilja u Crnu Goru, u nastavku je pojašnjenje zabrana unošenja određenog bilja na teritoriju Crne Gore porijeklom iz TURSKE.

NAPOMENA: Osim zabrana uvoza određenog bilja na teritoriju Crne Gore gore navedenim pravilnikom, moraju se pratiti i zabrane uvoza ostalog bilja propisane Listom III.A.I iz Liste štetnih organizama bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom ("Sl. list CG", br. 37/25) u skladu sa Regulativom EU 2019/2072 i drugim relevantnim propisima donesenim na osnovu Zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja.

¹ Naime Evropska komisija, u skladu sa članom 42 stav 1 Regulative (EU) 2016/2031 koja će biti prenijeta i u novi crnogorski zakon o zdravlju bilja koji je u fazi pripreme, na osnovu preliminarne procjene rizika od unošenja štetnih organizama donijela je Regulativu (EU) 2018/2019 sa popisom tj. listom visokorizičnog bilja i biljnih proizvoda pod nadzorom čije se unošenje na teritoriju EU zabranjuje iz svih trećih zemalja dok se ne sprovede procjena rizika. Procjenu rizika vrši Evropska agencija za bezbjednost hrane (EFSA). To znači da ako je određena treća zemlja zainteresovana za izvoz određene kategorije bilja u Evropsku uniju, ona podnosi zahtjev Evropskoj Komisiji, koja isti prosleđuje EFSA agenciji radi procjene rizika i kada EFSA da pozitivno mišljenje, Evropska Komisija ažurira Regulativu (EU) 2018/2019 na način da uklanja to bilje sa liste zabranjenog visokorizičnog bilja i dozvoljava njegovo unošenje u Evropsku uniju pod uslovom da ispunjava fitosanitarne mjere koje su propisane Regulativom (EU) 2020/1213 tj. posebne zahtjeve koji se potvrđuju dopunskim izjavama na fitosertifikatu.

1. Bilje za sadnju, osim sjemena, in vitro materijala i patuljastog drvenastog bilja za sadnju dobijenog na prirodan ili vještački način

Lista visokorizičnog bilja porijeklom iz TURSKÉ čije se unošenje u Crnu Goru ZABRANJUJE u skladu sa Regulativom (EU) 2018/2019 i gore navedenim Pravilnikom ("Sl. list CG", br. 135/22, 105/25):		ZABRANA uvoza ili ODOBRENJA uvoza za bilje izuzeto od zabrana kada ispunjava posebne zahtjeve	Posebni zahtjevi (dopunske izjave) koje prilikom unošenja u Crnu Goru treba da ispunjava bilje porijeklom iz Turske po Regulativi: (EU) 2020/ 1213 (propisani u Prilogu 2 gore navedenog Pravilnika ("Sl. list CG", br. 135/22, 105/25), koje je uklonjeno sa zabrane iz Liste visokorizičnog bilja i biljnih proizvoda nakon što je EFSA izvršila analizu rizika od unošenja relevantnih štetnih organizama. DODATNO: Osim navedenih posebnih zahtjeva (dopunskih izjava) iz ove tabele, na fitosertifikatu moraju biti navedene i relevantne dopunske izjave iz iz Lista IV. A Dio I propisa Liste štetnih organizama bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom ("Sl. list CG", br. 37/25) u skladu sa Regulativom EU 2019/2072, kao i iz drugih relevantnih propisa koji se odnose na pojedinačne štetne organizme.
Oznaka KN	Opis		
ex 0602	<i>Acacia</i> Mill.	ZABRANA	Posebni zahtjevi za bilje koje nije zabranjeno za uvoz u CG
ex 0602	<i>Acer</i> L.	ZABRANA	
ex 0602	<i>Acer</i> L.	ZABRANA	
ex 0602	<i>Acer</i> L.	ZABRANA	
ex 0602	<i>Albizia</i> Durazz.	ZABRANA	
ex 0602	<i>Cornus</i> L.	ZABRANA	
ex 0602	<i>Alnus</i> Mill.	ZABRANA	
ex 0602	<i>Ammonia</i> L.	ZABRANA	
ex 0602	<i>Ammonia</i> L.	ZABRANA	

ex 0602	<i>Bauhinia</i> L.	ZABRANA		
ex 0602	<i>Berberis</i> L.	DOZVOLJEN uvoz za: Bilje za sadnju starosti do tri godine u uzgojnom supstratu, maksimalne visine 40 cm	ex 0602	Posebni zahtjevi iz Lista IV. A Dio I (dopunske izjave - posebni zahtjevi za uvoz), a kada je relevantno i posebne zahtjeve po drugim pojedinačnim propisima.
ex 0602	<i>Betula</i> L.	ZABRANA		
ex 0602	<i>Caesalpinia</i> L.	ZABRANA		
ex 0602	<i>Cassia</i> L.	ZABRANA		
ex 0602	<i>Castanea</i> Mill	ZABRANA		
ex 0602	<i>Cornus</i> L.	ZABRANA		
ex 0602	<i>Corylus</i> L.			
ex 0602	<i>Corylus</i> L.	ZABRANA		
ex 0602	<i>Crataegus</i> L.	ZABRANA		
ex 0602	<i>Diospyros</i> L.	ZABRANA		
ex 0602	<i>Fagus</i> L.	ZABRANA		
ex 0602	<i>Ficus carica</i> L.			
ex 0602	<i>Fraxinus</i> L.			

ex 0602	<i>Hamamelis</i> L.			
ex 0602	<i>Jasminum</i> L.			
ex 0602	<i>Juglans</i> L.	DOZVOLJEN uvoz za: Bilje za sadnju <i>Juglans regia</i> L., starosti najviše dvije godine, golog korijenja, bez lišća i maksimalnog prečnika 2 cm (mjereno u osnovi stabla)	ex 0602 20 20	(a) Službena izjava: i) bilje je slobodno od <i>Euzophera semifuneralis</i>, <i>Garella musculana</i> i <i>Lasioidiplodia pseudotheobromae</i>; ii) službenim inspekcijskim pregledima sprovedenim u odgovarajućim intervalima od početka ciklusa proizvodnje bilja utvrđeno je da u proizvodnoj jedinici nisu prisutni <i>Euzophera semifuneralis</i>, <i>Garella musculana</i> i <i>Lasioidiplodia pseudotheobromae</i>; iii) uspostavljen je sistem kojim se obezbijeduje da su alati za kalemljenje i rezidbu dezinfikovani kako bi bili slobodni od štetnog organizma <i>Lasioidiplodia pseudotheobromae</i> prije unošenja u proizvodnu jedinicu i da su kalemljene ili orezane biljke podvrgnute odgovarajućem tretmanu kako bi se spriječilo unošenje <i>Lasioidiplodia pseudotheobromae</i> na reznica; i iv) neposredno prije izvoza, pošiljke bilja podvrgnute su službenom inspekcijskom pregledu za otkrivanje prisustva <i>Euzophera semifuneralis</i> i <i>Garella musculana</i>, posebno na stablu i granama biljaka, pri čemu je veličina uzorka za pregled bila takva da omogućujući najmanje otkrivanje nivoa infestacije/infekcije od 1 % sa nivoom pouzdanosti od 99 %, i službenom inspekcijskom pregledu za otkrivanje prisustva <i>Lasioidiplodia pseudotheobromae</i> uključujući nasumično uzorkovanje i ispitivanje bilja; (b) fitosanitarni sertifikati za to bilje u rubrici „Dopunska izjava“ uključuju: i. sljedeću izjavu: „Pošiljka je u skladu sa Pravilnikom o fitosanitarnim mjerama za unošenje bilja i biljnih proizvoda koji predstavljaju neprihvatljiv rizik od štetnih organizama / Implementacionom Regulativom Komisije (EU) 2020/ 1213; ii. podatke o registrovanim proizvodnim jedinicama.
ex 0602	<i>Ligustrum</i> L.	ZABRANA		

ex 0602	<i>Lonicera</i> L.	DOZVOLJEN uvoz za: Bilje za sadnju <i>Lonicera</i> x <i>bella</i> , <i>Lonicera caprifolium</i> , <i>Lonicera caucasica</i> , <i>Lonicera etrusca</i> , <i>Lonicera</i> <i>fragrantissima</i> , <i>Lonicera hellenica</i> , <i>Lonicera ligustrina</i> , <i>Lonicera sempervirens</i> i <i>Lonicera tatarica</i> , ukorijenjene u uzgojnom supstratu starosti najviše četiri godine		Posebni zahtjevi iz Lista IV. A Dio I (dopunske izjave - posebni zahtjevi za uvoz), a kada je relevantno i posebne zahtjeve po drugim pojedinačnim propisima.
ex 0602	<i>Malus</i> Mill.	DOZVOLJEN uvoz za: <i>Malus domestica</i> , — plemke sa pupoljcima i izdanci, bez lišća, starosti do jedne godine, — biljke za sadnju golog korijenja, u stanju mirovanja, bez lišća i maksimalnog prečnika stabla 3 cm.		a) Službena izjava: i) bilje je slobodno od štetnih organizama <i>Calepitrimerus baileyi</i> , <i>Cenopalpus irani</i> , <i>Didesmococcus unifasciatus</i> , <i>Diplodia bulgarica</i> , <i>Euzophera semifuneralis</i> , <i>Hoplolaimus galeatus</i> , <i>Maconellicoccus hirsutus</i> , <i>Pochazia shantungensis</i> , <i>Pratylenchus loosi</i> i <i>Russellaspis pustulans</i> ; ii) službenim inspekcijskim pregledima izvršenim u odgovarajućim vremenskim intervalima od početka proizvodnog ciklusa bilja utvrđeno je da je proizvodna jedinica slobodna od <i>Calepitrimerus baileyi</i> , <i>Cenopalpus irani</i> , <i>Didesmococcus unifasciatus</i> , <i>Diplodia bulgarica</i> , <i>Euzophera semifuneralis</i> , <i>Hoplolaimus galeatus</i> , <i>Maconellicoccus hirsutus</i> , <i>Pochazia shantungensis</i> , <i>Pratylenchus loosi</i> i <i>Russellaspis pustulans</i> ;

				uspostavljen je sistem kojim se obezbjeđuje da su alati i mašine za kalemljenje, rezidbu i izdvajanje očišćeni od zemlje i ostataka bilja i dezinfikovani kako bi bili slobodni od štetnih organizama <i>Calepitrimerus baileyi</i>, <i>Cenopalpus iranii</i> <i>Diplodia bulgarica</i> prije unošenja u proizvodnu jedinicu; iv) neposredno prije izvoza, pošiljke bilja podvrgnute su službenom inspekcijskom pregledu za otkrivanje prisustva <i>Calepitrimerus baileyi</i>, <i>Cenopalpus irani</i>, <i>Didesmococcus unifasciatus</i> <i>Euzophera semifuneralis</i>, <i>Maconellicoccus hirsutus</i>, <i>Pochazia shantungensis</i> i <i>Russellaspis pustulans</i>, pri čemu je veličina uzorka za pregled bila takva da omogućujući otkrivanje najmanje nivo zaraze od 1 % sa nivoom pouzdanosti od 99 %, i službenom inspekcijskom pregledu i nasumičnom uzorkovanju i testiranju bilja za otkrivanje prisustva štetnih organizama <i>Diplodia bulgarica</i>, <i>Hoplotaimus galeatus</i> i <i>Pratylenchus loosi</i>; (b) fitosanitarni sertifikati za to bilje u rubrici „Dopunska izjava” uključuju: i) sljedeću izjavu: „Pošiljka je u skladu sa Pravilnikom o fitosanitarnim mjerama za unošenje bilja i biljnih proizvoda koji predstavljaju neprihvatljiv rizik od štetnih organizama /Implementacionom Regulativom Komisije (EU) 2020/ 1213; i ii) podatke o registrovanim proizvodnim jedinicama.
ex 0602	<i>Nerium</i> L.	Bilje za sadnju <i>Nerium oleander</i> L., starosti najviše četiri godine	ex 0602 90 45 ex 0602 90 46 ex 0602 90 47 ex 0602 90 70 ex 0602 90 91	(a) Službena izjava: i) bilje je slobodno od <i>Phenacoccus solenopsis</i>; ii) službenim inspekcijskim pregledima sprovedenim u odgovarajućim intervalima od početka ciklusa proizvodnje bilja utvrđeno je da je proizvodna jedinica slobodna od <i>Phenacoccus solenopsis</i>; i iii) neposredno prije izvoza, pošiljke bilja podvrgnute su službenom inspekcijskom pregledu za otkrivanje prisustva <i>Phenacoccus solenopsis</i>, pri čemu je veličina uzorka za pregled bila takva da omogućujući najmanje otkrivanje nivoa infestacije od 1 % sa nivoom pouzdanosti od 99 %; (b) fitosanitarni sertifikati za to bilje u rubrici „Dopunska izjava” uključuju:

					i) sljedeću izjavu: „Pošiljka je u skladu sa Pravilnikom o fitosanitarnim mjerama za unošenje bilja i biljnih proizvoda koji predstavljaju neprihvatljiv rizik od štetnih organizama / Implementacionom Regulativom Komisije (EU) 2020/ 1213;
					ii) podatke o registrovanim proizvodnim jedinicama.
ex 0602	<i>Persea</i> Mill.	ZABRANA			
ex 0602	<i>Populus</i> L.	ZABRANA			
ex 0602	<i>Prunus</i> L.	DOZVOLJEN uvoz za: — <i>Prunus persica</i> i <i>Prunus dulcis</i> , neukorijenjene reznice, u stanju mirovanja starosti do dvije godine, bez lišća; — Bilje za sadnju vrsta <i>Prunus persica</i> , <i>Prunus dulcis</i> , <i>Prunus armeniaca</i> i <i>Prunus davidiana</i> , starosti do dvije godine golog korijenja, u stanju mirovanja, bez lišća.	ex 0602 10 90 ex 0602 20 20	a) Službena izjava: i) bilje je slobodno od štetnih organizama <i>Didesmococcus unifasciatus</i> , <i>Euzophera semifuneralis</i> , <i>Hoplolaimus galeatus</i> , <i>Lepidosaphes pistaciae</i> , <i>Maconellicoccus hirsutus</i> , <i>Nipaecoccus viridis</i> , <i>Pochazia shantungensis</i> i <i>Russellaspis pustulans</i> ; ii) službenim inspeksijskim pregledima izvršenim u odgovarajućem vremenskom periodu od početka proizvodnog ciklusa utvrđeno je da je proizvodna jedinica slobodna od <i>Didesmococcus unifasciatus</i> , <i>Euzophera semifuneralis</i> , <i>Hoplolaimus galeatus</i> , <i>Lepidosaphes pistaciae</i> , <i>Maconellicoccus hirsutus</i> , <i>Nipaecoccus viridis</i> , <i>Pochazia shantungensis</i> i <i>Russellaspis pustulans</i> ; iii) neposredno prije izvoza pošiljke bilja podvrgnute su službenom inspeksijskom pregledu radi otkrivanja prisustva <i>Didesmococcus unifasciatus</i> , <i>Euzophera semifuneralis</i> , <i>Hoplolaimus galeatus</i> , <i>Lepidosaphes pistaciae</i> , <i>Maconellicoccus hirsutus</i> , <i>Nipaecoccus viridis</i> , <i>Pochazia shantungensis</i> i <i>Russellaspis pustulans</i> , pri čemu je veličina uzorka za pregled bila takva da omogućiti otkrivanje najmanje nivo zaraze od 1 % sa nivoom pouzdanosti od 99 % za svaki štetni organizam; (b) fitosanitarni sertifikati za to bilje u rubrici „Dopunska izjava” uključuju: i) sljedeću izjavu: „Pošiljka je u skladu sa Pravilnikom o utvrđivanju privremene liste visokorizičnog bilja i fitosanitarnim mjerama za njihovo unošenje / Implementacionom Regulativom Komisije (EU) 2020/ 1213;	
ex 0602	<i>Quercus</i> L.	ZABRANA			ii) podatke o registriranim proizvodnim jedinicama.

ex 0602	<i>Robinia</i> L.	DOZVOLJEN uvoz za: Bilje za sadnju <i>Robinia pseudacacia</i> L., starosti najviše sedam godina i maksimalnog prečnika 25 cm	ex 0602 90 41 ex 0602 90 45 ex 0602 90 46 ex 0602 90 48	(a) Službena izjava: i) bilje je slobodno od <i>Pochazia shantungensis</i> ; ii) službenim inspekcijskim pregledima sprovedenim u odgovarajućim intervalima od početka ciklusa proizvodnje bilja utvrđeno je da je proizvodna jedinica slobodna od <i>Pochazia shantungensis</i> ; i iii) neposredno prije izvoza pošiljke bilja podvrgnute su službenom inspekcijskom pregledu za otkrivanje prisustva štetnog organizma <i>Pochazia shantungensis</i> , pri čemu je veličina uzorka za pregled bila takva da omogućiti najmanje otkrivanje nivoa infestacije od 1 % sa nivoom pouzdanosti od 99 %; (b) fitosanitarni sertifikati za to bilje u rubrici „Dopunska izjava” uključuju: i) sljedeću izjavu: „Pošiljka je u skladu sa Pravilnikom o utvrđivanju privremene liste visokorizičnog bilja i fitosanitarnim mjerama za njihovo unošenje / Implementacionom Regulativom Komisije (EU) 2020/ 1213; ii) podatke o registrovanim proizvodnim jedinicama.
ex 0602	<i>Salix</i> L.	ZABRANA		
ex 0602	<i>Sorbus</i> L.	ZABRANA		
ex 0602	<i>Taxus</i> L.	ZABRANA		
ex 0602	<i>Tilia</i> L.	ZABRANA		
ex 0602	<i>Ulmus</i> L.	ZABRANA		

Osim bilja za sadnju navedenog u Tabeli 1 ove instrukcije, Regulativom (EU) 2018/2019 i Pravilnikom o fitosanitarnim mjerama za unošenje bilja i biljnih proizvoda koji predstavljaju neprihvatljiv rizik od štetnih organizama* ("Sl. list CG", br. 135/22, 105/25), propisane su zabrane unošenja i određenih plodova date u tabelama 2 i 3:

2. Bilje vrste *Ullucus tuberosus* porijeklom iz svih trećih zemalja (zabrana unošenja u Crnu Goru)¹

Oznaka KN	Opis
ex 0601 10 90 ex 0601 20 90 ex 0604 20 90 ex 0714 90 20 ex 1209 91 80 ex 1404 90 00	<i>Ullucus tuberosus</i> Loz
¹ Zabrana unošenja visokorizičnog bilja se ne odnosi na bilje porijeklom iz zemalja članica EU i članica CEFTA sporazuma. Visokorizično bilje za koje su odobrena izuzeća unosi se uz posebne zahtjeve navedene u ovoj Instrukciji u skladu sa gore navedenim Pravilnikom kao i posebne zahtjeve iz Lista IV. A Dio I (dopunske izjave - posebni zahtjevi za uvoz), a kada je relevantno i posebne zahtjeve po drugim pojedinačnim propisima.	

3. Plodovi roda *Momordica* L porijeklom iz trećih zemalja ili iz područja trećih zemalja za koje je poznato da je prisutan *Thrips palmi* Karny i u kojima nedostaju efikasne mjere protiv ovog štetnog organizma: (zabrana unošenja u Crnu Goru)¹

Oznaka KN	Opis
ex 0709 99 90	<i>Momordica</i> L., osim plodova biljke <i>Momordica charantia</i> L. porijeklom iz Hondurasa, Meksika, Šri Lanke i Tajlanda
¹ Zabrana unošenja visokorizičnog bilja se ne odnosi na bilje porijeklom iz zemalja članica EU i članica CEFTA sporazuma. Visokorizično bilje za koje su odobrena izuzeća unosi se uz posebne zahtjeve navedene u ovoj Instrukciji u skladu sa gore navedenim Pravilnikom kao i posebne zahtjeve iz Lista IV. A Dio I (dopunske izjave - posebni zahtjevi za uvoz), a kada je relevantno i posebne zahtjeve po drugim pojedinačnim propisima.	

Treba imati u vidu da se ova Instrukcija odnosi na objašnjenje načina primjene propisa i da obuhvata samo dosadašnje izmjene gore navedenog pravilnika, tako da se moraju prilikom implementacije pratiti i izmjene koje će biti u narednom periodu a vezano za ažuriranja na temu Pravilnika o fitosanitarnim mjerama za unošenje bilja i biljnih proizvoda koji predstavljaju neprihvatljiv rizik od štetnih organizama.

Obradivač:

Gordana Fuštić, sam.sav. za zdravs. zaštitu bilja

Saglasna:

Tamara Popović, načelnica

Zorka Prljević, pom.direktora

S poštovanjem,

Vladimir Đaković,

DIREKTOR

